

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Modus disputandi cum Hæreticis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

ad fidem revertentes, & per absolutionem Ecclesiæ incorporandi, communiter prius fuerint tantum materiales hæretici: ergo recte generaliter omnes, licet aliqui fuerint formales per aliquod tempus, habentur pro non obnoxiiis censuræ & reservationi Papali; cum major pars trahat minorem & difficulter discernibiles sint formales à materialibus, saltem si excipias eos, qui ex Catholicis labuntur in Hæresim: cum quibus forte non immerito rigidius procederetur.

21 Oppones 1. Gregor. XIII. & Clem. VIII. teste Genuensi declararunt, per Bullam Cœnæ revocatam esse potestatem Episcopis à Tridentino concessam. 2. Idem declararunt Cardinales, Tridentini interpretes teste Fagn. Piascio, Vincent. Petra. 3. Episcopi, etiam Germaniæ, uti Frisingensis, teste Reiffenstuel, solent Romæ petere licentiam absolvendi ab Hæresi etiam occulta: ergo agnoscunt licentiam, sibi in Tridentino datam, esse revocatam. 4. Non est necesse ad derogandum Tridentino, ut fiat specialis ejusdem mentio & specifica, sed sufficit generalis, qua derogatur decreto cujusvis Concilii, ut multis allegatis docet Reiffenstuel ad tit. de Constitut. n. 529. seq. id probans ex his verbis Trident. s. 25. c. 21. de ref. Postremo Sancta Synodus omnia & singula, qua de morum reformatione, atque Ecclesiastica disciplina in hoc Sacro Concilio statuta sunt, declarat ita decreta fuisse, ut in his salva semper autoritas Sedis Apostolica & sit & esse intelligatur. Id quod etiam habet Constitutio Pii IV. confirmatoria Tridentini, & Stylus Curiæ Romanæ. Accedit, quod Jura superius citata, ex quibus probavimus necessitatem specificæ mentionis, ut derogetur Decreto Concilii Generalis, loquantur tantum de Rescriptis & litteris Apostolicis, non verò de novis Constitutionibus & legibus, ad quas, & non ad Rescripta, pertinet Bulla Cœnæ: ergo necesse non fuit, ut hæc faceret mentionem specificam Tridentini. 5. Alexander VII. proscripsit anno 1665. inter alias & hanc propositionem tanquam scandalosam: *sententia asserens, Bullam Cœnæ solum prohibere absolutionem Hæresis, & aliorum criminum, quando publica sunt, & id non derogare Facultati Tridentini, in qua de occultis criminibus sermo est, anno 1629. die 18. Julii in Consistorio S. Congreg. Em. Card. visa & tolerata est*: ergo nostrum argumentum 2. est expresse reprobatur.

22 Et ad 1. Declaratio Gregorii XIII. & Clem. VIII. exinde redditur suspecta, quod nullam, uti tamen decuisset in re tanti momenti, desuper Bullam ediderint, ut omnibus constaret de sua mente; item quod post dictos quoque Pontifices multi, nemine reclamante, nostram sententiam tradiderint. Ad 2. Declarationes Cardinalium non habent vim, nisi approbatæ sint ab aliquo Pontifice, & in forma authentica producantur, de quibus nihil constat. Ad 3. Imprimis oppono exemplum aliorum Episcoporum, id non facientium, de quibus testatur Graf-

fis. Alii id faciunt non ex necessitate, sed quia etiam opposita sententia est probabilis, pro majori securitate, ad quam non tenentur. Ad 4. Ex illis Tridentini verbis, & Bulla Pii IV. prorsus nihil probatur contra nos, quia non dicunt, non debere fieri mentionem specificam Concilii Tridentini per novam constitutionem ei contrariam, uti voluerunt Jura antiqua, sed Papæ auctoritati non derogatum esse per Concilium, quod minus quoad Decreta morum & disciplinæ Ecclesiasticæ aliud possit statuere, quod ut verissimum agnoscimus. Stylus Curiæ, si detur, fundatur in probabilitate sententiæ oppositæ, per quod probabilitati nostræ sententiæ nihil derogatur. Cæterum non obstat, quod Jura pro nobis citata forte de meris Rescriptis loquantur; quia Rescripta Pontificia, si respiciunt integram communitatem, non differunt à Legibus, & vim Legum habent: quod autem requiratur in Jure specifica mentio in lege Pontificia Concilio Generali derogante, ratio Juris est, quod Decreta Conciliorum Generalium majori deliberatione & plurium sententiis fieri soleant. c. 57. de Elect. quæ ratio etiam militat in nova lege à solo Pontifice constituta. Ad 5. Illa propositio videtur damnata propter ultima verba, quasi hæc interpretatio Bullæ Cœnæ, de Hæresi publica tantum loquentis, foret approbata à Consistorio Cardinalium. Moya n. 5. ubi ait, probabiliter sic responderi posse. Deinde licet etiam damnata esset in sensu Adversariorum, Bullam tam de occulta quam de publica Hæresi loqui volentium, nihil tamen aliud sequeretur, quam argumentum, ex hac distinctione inter occultam & publicam Hæresin delatatum, non esse firmum: per hoc tamen nihil derogatur argumentis reliquis, præsertim specialiter pro Germania pugnantibus, propter quæ omnes allatæ objectiones contra eandem parum habere roboris videntur. Adde, quod Thomas Hurtado ro. 2. res. mor. rr. 12. de Exam. Synod. c. 1. n. 1096. dicat, casum hæresis occultæ in Germania & Gallia factum esse Episcopalem, & ideo etiam Regularibus visuum privilegiorum, maxime Pii V. competere potestatem ab ea absolvendi.

Modus disputandi cum Hæreticis.

Dico 8. Quamvis disputare privatim cum omnibus Sectariis (Lutheranis & Calvinisticis) in Germania vi toleratæ consuetudinis prohibitum non sit Catholicis; tamen Jure Naturali non omnibus licitum, minus consultum est. Assertio optimè probatur illam explicando. Itaque dixi 1. privatim, nam disputationes publicas & solennes institvere cum ipsis utique permissum non est sine licentia tam Politici quam Ecclesiastici Superioris, cum possint turbare quietem publicam, & fidem concernant. Dixi 2. in Germania vi consuetudinis; nam de Jure Communi alio-

disputare de rebus Fidei, etiam privatim tantum, prohibitum est laicis sub poena excommunicationis per sententiam infligendam c. quicumque 2. de Hereticis in 6. quia nempe laici praesumuntur non esse satis versati in Controversiis, ac proinde non sine periculo tum suo tum audientium congruere cum gente perversa & callida: imò & Clericis id prohibitum est ratione inconvenientiae, sed sine poena excommunicationis. *Can. cum quibus causa 24. q. 3.* Cui tamen utrique prohibitioni consuetudine contraria derogatum est in Germania, ut adeò tam Laici quam Clerici, modò rerum Polemicarum periti sint, in his terris licite disputent cum Adversariis nostrae fidei. Dixi 3. *Jure Naturali non omnibus licitum est*, nempe iis, qui non satis habent peritiæ, dexteritatis, quin & firmitatis in fide ac virtutis; hi enim & se & alios periculo succumbendi exponunt, & ruinæ spiritualis. Dixi 4. *cum omnibus*, siquidem, si Adversarii sint *Heretici materiales*, & se non errare bona fide existiment, videndum est, an rationabiliter sperare possis, talem hominem, quocum disputare vis, convertendum à suo errore ad veram fidem; vel potius timendi causam habere, ne in erronea sua secta perseveret, etiam veritatem Catholicæ fidei edoctus, & suæ sectæ falsitatem: si prius, avidè arripienda est disputatio: si posterius, omittenda; cum alium non referes fructum ac operæ pretium, quam quòd ex materiali peccatore formalem faceres, & ut ille, qui prius propter peccatum hæreseos non fuisset exclusus à cœlo, postea etiam propter peccatum infidelitatis damnaretur. Illud foret optimum factum, si talem hominem, cujus conversionem sperare prudenter non potes, doceres modum eliciendi actum Contritionis perfectæ; siquidem facile contingit, ut ejusmodi materiales heretici incidunt in alia peccata mortalia, v. g. luxuria, detractionis, invidiæ & odii erga proximum &c. à quibus peccatis liberari nequeunt per Absolutionem Sacramentalem ob defectum Sacerdotis legitimi, & idcirco aliud medium æternam perniciem evitandi ipsis non superest nisi Contritio perfecta, seu dolor de peccatis ex motivo amoris DEI super omnia dilecti elicitus. Atque sic prudentem zelum & egregiam charitatem erga proximum exerceris. Quod si verò Adversarius sit pertinax, effrons, & obfirmatus in sua opinione, non expedit cum ipso certamen inire; cum nulla sit spes fructus: sed obsequendum consilio S. Pauli, quod tradidit Tito suo c. 3: *hereticum hominem post unam & secundam correptionem evita.* Si tamen alii forte praesentes forent, qui vel fructum capere ex disputatione, vel, si non acceptaretur oblata pugna, scandalum pati possent, quasi ex necessitate rectè susciperetur disputatio.

24. Quæres, an *aggressive* vel *defensive* tenere se debeat, qui cum Lutheranis aut Calvinistis disputat, seu an partes *Argumentantis* vel *Defendentis* sustinere? R. nili valde peritus &

Lib. V. R. P. Viti Pichler.

versatus sit in Polemicis, longè melius ac tutius agit, si defensivè se gerat, & onus oppugnandi rejiciat in adversarium. Quòd autem nos Catholici possimus pro libitu eligere partes Defendentis, clarum est, quia nos sumus in possessione Veritatis, & veræ Christi Ecclesiæ; adversarii autem aggrediuntur nos, & ex hac possessione moluntur deturbare. Ipsi nostram Ecclesiam accusant defectionis, idololatriæ, & errorum in fide, adeoque sunt Actores. Ipsi jactant se Reformatores nostræ Ecclesiæ. Ipsi ab ea defecerunt, & tanquam rebelles subditi ab illius obedientia se subdixerunt. Atqui *Aggressoris* est aggressivè pugnare: *Actoris* probare: *Reformatoris* ostendere errorem; & *perfidis Transfuga* rationem reddere suæ fugæ & detractionis obedientiæ; ut apud omnes indubitatum est. Ergo ipsorum est agere partes Argumentantis, nili nos sponte illas suscipere velimus.

Qui autem defensivè se habet, & citò expedire se, & omne argumentum in quavis materia, quod Adversarius in suis principiis asserere potest, statim in cunis suffocare intendit, facillimè poterit, si nempe in dubium vocaverit, vel etiam ipsi negaverit hæc quatuor, vel saltem unum ex ipsis. 1. quòd detur aliqua Scriptura S. quæ sit verbum DEI. 2. transmissa (si liberaliter velit agere) existentia Scripturæ, quòd illa comprehendatur illis libris, quos Adversarius habet pro Canoniciis. 3. quòd ipse habeat legitimam versionem, & editionem incorruptam. 4. His omnibus *gratis*, (quia nunquam certò & infallibiliter probare poterit in suis principiis) & liberaliter permittis, quòd verba Scripturæ, quæ contra te allegat, habeant illum sensum, quem Adversarius intendit. Hæc omnia si quis neget, uti negare potest, cum non sint per se nota & evidentiæ, Adversarium ita constringet, ut pergere, & vel unicum articulum, v. g. de numero Sacramentorum, de Justificatione per solam fidem &c. contra nos probare nullatenus possit: siquidem in suis principiis nullum argumentum adducere potest nisi ex Scriptura petiti. Quamdiu autem de illis quatuor punctis dubium manet, nec ea *infallibiliter* probat (quod rejecta Ecclesiæ & Summi Pontificis auctoritate impossibile est, ut demonstro in Tractatu de Scriptura S.) nullum fidei articulum sufficienter & *infallibiliter* probare poterit in æternum, quia ex Scriptura aut sensu Scripturæ dubio evidenter impossibile est aliquid infallibiliter & certò deducere, etiam si textus cumulentur textibus innumeris, quòd facere solent, ut vel obruant vel tercant eos, quibuscum agunt.

Quòd si placeat disputare *aggressive*, consul- 26
tum est, ut non descendas ad materias particulares, v. g. de Confessione auriculari, præsentia Christi in Eucharistia, etiam extra actuale manducationem, sine pane &c. sed ut sistas in principiis generalibus, probando nimirum, veram Ecclesiam à Christo fundatam

K k

datam necessariò durare usque ad finem mundi, & quidem ita, ut in errorem circa res fidei labi nequeat. Quo præstito confectarium est, nullam Ecclesiam esse veram, quæ primum post tempora Christi fuit introducta, & illam esse veram Ecclesiam hodiernam, quæ fuit aliquando vera. Atqui Ecclesia Lutherana, Calvinistica &c. primum post tempora Christi fuerunt introductæ, nec scitur locus ullus in mundo, in quo per 15. sæcula à Christo usque ad hos Novatores talis doctrina, qualem ipsi tenent, prædicata fuerit &c. Item ipsimet fatentur, Ecclesiam Romano-Catholicam saltem primis sæculis fuisse veram Christi Ecclesiam. Porro ostendes, illam Ecclesiam esse veram, cui conveniunt notæ & signa veræ Ecclesiæ: e contra falsam illam, cui non conveniunt: atqui (subsumes) Ecclesiæ Romano-Catholicæ etiam modernæ conveniunt hæ notæ & signa, nulli autem alteri, & invenies in *meo Cursu Theol. Polem.* His autem firmatis & complanatis omnes quæstiones controversas complanasti, omnes articulos nostræ fidei sufficienter probasti, & debellatum est de omnibus Adversariis: eò quòd veram Ecclesiam in rebus fidei errare impossibile sit. Proinde (inferes) Ecclesia Romano-Catholica non errat docendo, Christum esse præsentem realiter in Eucharistia, etiam extra usum, sine pane, peccata homini esse aperienda &c.

27 Alius modus aggressivè disputandi posset institui per varias quæstiones, v. g. sic. Vel Ecclesia tua (Lutherane, Calvinista &c.) est nova vel antiqua? Si nova: ergo non est Ecclesia à Christo fundata: si antiqua: ubi ergo fuit ante Lutherum, Calvinum, per tot sæcula? quis Historicorum ejus meminit? quis unquam ante hos Novatores ita in omnibus credidit, uti nunc vos? &c. 2. Vel Ecclesia Christi est fallibilis, vel infallibilis? si infallibilis: ergo Romana Ecclesia, quæ etiam juxta vos aliquando fuit Ecclesia Christi, adhuc est vera Ecclesia Christi, quia nunquam errare potuit. Si fallibilis: ergo etiam vestra Ecclesia est fallibilis: si fallibilis, nunquam potestis esse certi, utrum rectè credatis, consequenter non potestis habere fidem firmam, & certam, adeoque nec Divinam, quæ debet tam objectivè quàm subjectivè esse certissima. 3. Vel possunt homines salvari in Ecclesia Romana, vel non? si possunt: ergo Lutherus, Calvinus, & eorum assectæ egressi sunt de Ecclesia Salvifica, & pessimè eam deseruerunt cum tanta hominum strage &c. Si non possunt: ergo omnes per 12. vel plura sæcula fuerunt damnati, etiam tot Martyres pro Christo passi effuso sanguine, etiam Augustinus, Hilarius, Bernardus, Dominicus, Franciscus, alii innumeri, etiam miraculis conspicui &c. quos & ipsi vocatis *Sanctos*, & aliquos eorum etiam in ipsa Apologia Confessionis vestræ Augustanæ.

28 Si tam facile ac solidè convinci possint Protestantes, quare ergo tam pauci conver-

tuntur ad Ecclesiam Romano-Catholicam, à qua egressi sunt? &c. Aliqui ideo, quia nostra argumenta & motiva credibilitatis pro nostra Religione, & falsitatis pro sua, non satis sunt ipsis cognita, vel non sufficienter applicata: & hi materialiter errant. E contra alii, quibus hæc sufficienter perspecta sunt, ideo non convertuntur, quia nolunt; nimirum vel absteriti difficultate, quam apprehendunt in mutanda Religione, aut sibi imaginantur in iis, quæ reperiuntur apud Catholicos, cujusmodi est confessio peccatorum occultissimorum, necessitas emendandi vitam, & sibi temperandi à vitis præsertim carnalibus, quibus dediti sunt, jejunia &c. vel prohibiti respectu humano erga consanguineos, Patrones, familiam &c. vel retracti metu amittendi bona temporalia, officia honorata &c. vel obdurati mentis superbiâ, ne videantur falsitatis convicti manus dare, & tandiu tantæque pertinaciâ adhæsisse falsæ Sectæ, malamque propugnasse causam &c. Et hi formaliter, pertinaciter, & damnabiliter errant. His accedunt fraudes Prædicantium, qui odiosè, mendaciter & calumniosè traducunt ac denigrare non cessant doctrinam Catholicorum, Papam, Clerum, Religiosos, præsertim Jesuitas; ut nimirum averfione à teneris annis contra illos conceptâ fugiant, & se suos dedoceri errores non patiantur. Dicunt & clamant, Catholicos non curare Scripturam S. imò contemnere, plus facere verba hominum & Papæ, quàm Dei & Evangelii, fidem penitus negligere, sola opera commendare, peccatores non ex meritis Christi, sed ex suis meritis justificari & salvari, Sanctos adorare tanquam Deos, Christo præponere Deiparam, in Eucharistia adorare panem, in Consecratione uti magicis incantationibus, Jesuitas esse magos, diabolos, & hinc omnes habere unum pedem captivum &c. Et sic depingunt Catholicos tanquam Idololatrias, Hæreticos, Magos, & sceleratissimos mortaliū. Quid mirum, quòd tantopere abhorreant a Religione Catholica imperiti?

TITULUS VIII.

De Schismaticis, & Ordinatis ab eis.

SUMMARIUM.

1. 2. 3. Quid & quoruplex sit Schisma: quinam Schismatici.
4. Quibus subiaceant penis.
5. An valeat Ordo, quem confert Episcopus Schismaticus.

Sciendum 1. Schismaticos, qui Hæretici valde cognati sunt, dici illos, qui seipso ab Ecclesiæ unitate pertinaciter separant, & cum illa tanquam Corpore mystico communicare, ei subesse, & uniti esse detrectant, licet fortè retineant totam Fidem, & nullum articulum negent: siquidem Schisma, latè scissura, cum S. Thoma 2. 2. q. 29. a 1. com-